

S. 113

FLORA

RADOVAN DOMAC

UREDNIK:
AKADEMIK VALE VOUK

IZDAVAČKI ZAVOD
JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

~~07. 2113~~

245-

Dr. RADOVAN DOMAC

FLORA

ZA ODREĐIVANJE I UPOZNAVANJE BILJA

Z	A	G	R	E	B
<hr/>					
1		9		5	0

8118 - 70

IZRAĐENO U BOTANICKOM INSTITUTU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATICKOG FAKULTETA
SVEUCILISTA U ZAGREBU

Hrvatska seljačka tiskara, Zagreb, Frankopanska 12

PREDGOVOR

Ovo djelo treba da posluži kao uvod u poznavanje flore FNRJ metodom određivanja po t. zv. dihotskom ključu. Prema tome se ovdje ne radi o kompletnoj i iscrpnoj flori Jugoslavije, već o priručniku za određivanje cvjetnjača i papratnjača koje rastu na području FNRJ. Slična djela postoje već duže vremena u većini susjednih zemalja

Djela takvog karaktera, koje bi obuhvatilo čitavo područje Jugoslavije, do danas kod nas nije bilo. God. 1876. izdali su pioniri hrvatske flore J. Schlosser i Lj. Uukotino-
vić slično djelo za područje Hrvatske pod naslovom: »Bilinar (Flora excursoria)«. Nešto prije toga (1865) izašla je »Flora okoline Beograda« od J. Pančića. Ta se djela nalaze danas samo u starim bibliotekama, pa su prema tome pristupačna samo najužem krugu stručnjaka, a osim toga su, s obzirom na napredak u izučavanju flore, svakako i zastarjela. Od toga vremena pa do danas nije nitko pokušao, da prema stanju nauke napiše djelo takve vrste, iako se osjećala prijevika potreba, naročito kod studenata i nastavnika biologije, a nemanje i kod praktičara agronoma, šumara, farmaceuta itd.; dakle kod svih onih, kojima je potrebno izvjesno poznavanje flore u njihovom zvanju. Iz tih su razloga izdali Slovenci god. 1941. takvo manje djelo od A. Piskernikove pod naslovom: »Ključ za določanje cvetnic in praprotnic«, koje vrlo dobro služi za upoznavanje flore Slovenije.

Sve me je to ponukalo, da se prihvatim izradivanja sličnog djela, koje bi obuhvatilo čitavo područje FNRJ., to više, što već postoje za pojedina područja vrlo dobra djela, koja su mogla poslužiti kao osnova. To su napose:

Hayek A.: *Prodromus Florae peninsulae Balcanicae*, Berlin-Dahlem 1933.

Fritsch K.: *Exkursionsflora für Österreich und die ehemals österreichischen Nachbargebiete*, Wien-Leipzig 1922.

Javorika S.: Flora hungarica, Budapest 1925.

Uz ova djela služio sam se još napose i crnogorskom florom J. Rohlene.

Medutim svatko, tko bi želio da se posve detaljno upusti u upoznavanje i proučavanje flore nekog područja naše države, trebao bi da se posluži bezuvjetno herbarskim zbirkami, a i specijalnim florističkim djelima, od kojih najpoznatija donosim u posebnom popisu.

Teritorij obuhvaćen ovim djelom razdijeljen je na ova područja: Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora i Makedonija. Što se tiče biljnih vrsta, uzete su u obzir u prvom redu one, koje su rasprostranjene u svim spomenutim područjima. Uzete su također u obzir biljke užeg rasprostranjenja, naročito ako su značajne kao florni elementi, endemi i sl. One rijetke biljne vrste, koje su rasprostranjene samo u pojedinim pograničnim područjima, uglavnom su izostale. Isto tako nisu uglavnom uzeti u obzir razni varijeteti i forme, koje se mogu naći samo u specijalnoj florističkoj literaturi. Ukupan broj biljnih vrsta uzetih u obzir u ovome djelu iznosi oko 3.350.

Narodna imena biljaka nisu unesena. To je učinjeno zbog toga, što se pojedini dijelovi naše države služe često bitno različitim imenima za iste biljke, te nemamo jedinstvene narodne nomenklature. Medutim svatko može da uz latinsko ime biljke zabilježi i odgovarajuće narodno ime, ukoliko ga kod sabiranja u narodu dozna.

Ilustracije uz tekst nisu namjerno unesene iz više razloga. One predstavljaju, naročito za početnika, zamamljiv ali i varav put; oslanjajući se samo na sličnost sa slikama, često se mnoge biljke krivo određuju. Jedini je ispravan put determinacija po ključu, a tek nakon toga potrebno je ponekad usporediti biljku s ilustracijom (vidi citiranu literaturu br. 4, 8 i 10). Uz ovaj važni metodički razlog postoje još dva: znatne teškoće kod izbora ilustracija i preveliki opseg knjige do koga bi došlo da se unesu ilustracije.

Odluku da izradim prema navedenim djelima ovaj potrebni rukovodnik, donio sam u prvom redu zahvaljujući inicijativi i savjetima g. prof. dra. V. Vouka, predstojnika Botaničkog instituta, koji je, kao i ja sam, uočio naročitu potrebu odgoja naših novih kadrova na području botaničke nauke; a njima je ovo djelo u prvome redu i namijenjeno.

U Zagrebu, 10. veljače 1949.

D r. R A D O V A N D O M A C

NAJZNATNIJA FLORISTIČKA LITERATURA

za detaljno upoznavanje flore FNRJ i pograničnih krajeva.

1. Beck-Mannagetta G.: Flora Bosne, Hercegovine i oblasti Novoga Pazara, Beograd—Sarajevo, 1903—1927. —
2. Degen A.: Flora velebitica, Budapest 1936. —
3. Fiori A.: Nuova flora analitica d'Italia, Firenze 1925. —
4. Fiori A.: Iconographia florum Italicae, Firenze 1933. —
5. Halácsy E.: Conspectus florum Graecae, Lipsiae 1902. —
6. Hayek A.: Flora von Steiermark, Berlin 1914. —
7. Hayek A.: Prodrum florum peninsulae Balcanicae, Berlin—Dahlem 1933. —
8. Hegi G.: Illustrierte Flora von Mitteleuropa, Wien 1931. —
9. Javorka S.: Flora hungarica, Budapest 1925. —
10. Javorka S. et Csapody V.: Iconographia florum hungaricae, Budapest 1934. —
11. Pančić J.: Flora kneževine Srbije, Beograd 1874. —
12. Pospichal E.: Flora des österreichischen Küstenlandes, Wien 1898. —
13. Prodan J.: Flora pentru determinarea și descrierea plantelor ce cresc în România, Cluj 1939. —
14. Rohlena J.: Conspectus florum Montenegrinae, Praha 1942. —
15. Rossi Lj.: Pregled flore Hrv. Primorja, Zagreb 1930. —
16. Stojanov N. i Stefanov B.: Flora na Blgarija, Sofija 1948. —
17. Schlosser J. i Vukotinović Lj.: Flora croatica, Zagreb 1869. —
18. Velenovski J.: Flora bulgarica, Pragae 1891. —
19. Visiani R.: Flora dalmatica, Lipsiae 1842.